

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVER SI LUMINA

JUSTITIE SI LIBERTATE

DIRECTOR: PETRE BORS

PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 »
Pe 3 luni 8 »

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

No. 5, CALEA RAHOVEI, No. 5

Un număr vechi 2 Lei

A V I S

Redacțiunea și Administrațiunea acestui ziar s'au mutat definitiv în Calea Rahovei No. 5, vis-a-vis de Palatul de Justiție la Tipografia «Codreanu & Săvoiu».

Orî ce corespondență și plăți, rugăm a ni se face la această nouă adresă, pe numele D-lui CODREANU redactor-proprietar și administrator al ziarului.

Administrația.

S U M A R

Câte-va cuvinte asupra contractelor de locațiune.—Locațiunile Verbale.—Despre Congediul de *Constantin Trandafirescu*, membru supleant Trib. Olt.

Jurisprudența Română:

Inalta Curte de Casație secția I: *Alex. Vrăbiescu* tuțoarea minorului său copil cu *Olga Stolojan*, *An. Stolojan*, *minorii Stolojan* și *N. Vrăbiescu*.

Idem: *Petre Naum Petre* cu *Atina Major Al. Mateescu*, *Elpida Major D. Popescu*, *Major D. Popescu*, *Eufrosina G. Nicolau*, *G. Nicolau* și *interzisul Sterian*, *N. Petre*. Curtea de Apel din București secția I: *M. M. Ștefăcu* Ministerul de finanțe.

Tribunalul Ilfov secția II: *M. M. Ștefănescu* cu *Ministerul de Finanțe*.

BIBLIOGRAFIE.

CATE-VA CUVINTE

ASUPRA

CONTRACTELOR DE LOCAȚIUNE

LOCAȚIUNILE VERBALE

DESPRE CONGEDIU

Congediul este un act prin care proprietarul manifestă locatarilor intențiunea sa de a face să înceteze contractul la cutare epocă,—sau un act prin care locatarul avizează pe proprietar, că la cutare epocă—el va înceta folosința sa și va părăsi locurile închiriate lui.

Contractul care a fost consimțit prin scris și a cărui durată a fost determinată încetează deplin drept, la expirarea termenului, fără să fie necesitate de a da congediul.

Pentru contractele verbale de închiriat, trebuie să distingem dacă contractul este consimțit cu sau fără fixarea de durată.

În primul cas — cel mai obișnuit,—contractul este considerat ca făcut după trebuințele localităților, și nu încetează de cât atunci când una din părți a dat congediul celei-l'alte, observând spațiurile de timp fixate prin această trebuință (Art. 1436 cod. civil).

Dar dacă contractul verbal este făcut cu fixarea duratei, el încetează de plin drept ca contractul scris, fără formalitatea congediului. Fixarea duratei contractului verbal poate resulta: 1) din termenii unei chitanțe, 2) din declarațiunea înregistrată semnată de amândouă părțile, 3) din mărturisirea părților.

Această durată ar putea tot asemenea fi stabilită prin un început de probă scrisă, rezultând mai cu seamă din enunțațiunile în niște acte publice, unde proprietarul și locatarul ar fi intervenit, lăsând totul la aprecierea tribunalelor; această durată nu poate fi probată prin martori, chiar când închirierile cumulate ar fi inferioare sumei de 150 de franci. Obligațiunea de a da congediul este reciprocă; de alt-fel congediul odată significat, profită ambelor părți și nu poate fi revocat de cât prin consimțimentul lor mutual.

Usajul cel mai răspândit și în același timp cel mai bun este acela de a face să se semnifice

congediul prin Corpul Portăreilor ; dar legea nesupunând congediul la nici o formă particulară, rezultă prin aceasta, că poate fi dat atât prin *scris* cât și *verbal*.

Există 3 moduri de congediuri prin scris.

1) Acela dat prin corpul portăreilor.

2) „ „ „ un act de notariat.

3) „ „ „ un act sub semnătură privată.

Nu mă voiî opri la cele două d'ânteiu căci ele au valoarea unui contract ce fie-care parte e ținut să'l execute. Cât despre congediile prin act sub semnătură privată, el trebuie să fie redigiat în dublu exemp'ar pe hârtie timbrată.

Congediul verbal, de și valabil, e foarte rar întrebuințat din cauza pericolelor ce presintă în practică.

În adevăr, pentru a asigura execuțiunea trebuie a se raporta la buna credință a părților. Dacă una din ele vine să nege, acest congediū n'ar avea nici un efect, *proba testimonială nefiind de loc admisă* pentru a stabili existența, chiar când ar fi vorba de contractul de cel mai mic preț. Cu toate acestea cea mai mare parte din autori socotesc că congediul verbal poate fi probat prin martori, când a primit un început de execuțiune, sau dacă există un început de probă scrisă. De cele mai multe ori, singura resursă ce'i rămâne părții care alege congediul verbal este de a'i deferi jurământ aceluî care'l negă, și în cazul când acela ar refusa de a'l presta, proba congediului ar putea fi considerată ca făcută. Proprietarul său locatarul pot asemenea, printr'o simplă scrisoare, să ia rezoluțiunea de a face să înceteze contractul la cutare epocă; dar atunci acceptațiunea aceluia, la care congediul e propus, este indispensabilă, pentru regularitatea sa, căci atât cât n'a avut loc acceptațiunea, aceluî care a dat sau significat congediul, poate să o retracteze. Această acceptațiune poate fi ea menționată în josul unei chitanțe de închiriere ?

Da, cu toate gravele inconveniente ce oferă acest mijloc periculos pentru proprietarul care n'are în mână nici o piesă constatând acceptațiunea congediului și poate să se găsească în fața unui locatar care pentru a continua folosința sa, refuză de a arăta aceste chitanțe, cu risicul de a plăti de două ori același termen. Congediul prin scrisoare sau prin chitanță e considerat ca congediul verbal, care n'are nici o valoare legală și dă loc la dificultăți foarte nume-

roase; pentru a le evita, felul de congediū cel mai sigur este acela pe care l-am citat mai sus, adică *congediū prin scris*, și mai cu seamă congediul prin intermediul corpului de portărei.

Significarea congediului de locatar. — Congediul dat după cererea locatarului trebuie să fie significat proprietarului, sau imputernicitului său, și în cas de deces, la moștenitorii săi, sau la unul din ei, dacă acesta este însărcinat cu administrațiunea succesiunii.

Dacă există mai mulți locatari în succesiune și cari au fost solidari, ei n'ar putea da congediū unul fără altul, consimțimentul tuturilor fiind indispensabil. Dacă nu există solidaritate între locatari, congediul dat de unul din ei ar fi valabil pentru partea sa, și dacă cei-lalți continuă folosința lor, un nou contract le-ar fi consimțit într'un mod tacit pentru totalitate, dar care n'ar angaja pe acela care a significat congediul în spațiul de timp voit.

Significarea de către proprietar. — Dat prin corpul portăreilor, congediul trebuie să fie significat de către proprietar în persoana locatarului și la domiciliul său; semnificarea ar fi nulă dacă ea ar fi înmănată servitorului, căci acest din urmă este considerat ca fiind în serviciul proprietarului iar nu în al locatarului.

Când chiriașul a cedat contractul său cesionarului, adică persoanei care ocupa locurile închiriate, proprietarul poate să'i semnifice actul de congediū, dar acesta este lăsat la facultatea sa, congediul dat adevăratului chiriaș n'ar fi mai puțin valabil. Dacă există mai mulți co-proprietari, congediul dat de unul din doi este valabil atât cât nu e tăgăduit de cei-lalți; dar dacă cei-lalți refuză asentimentul lor, trebuie să fie nul. Pentru a evita la eșire ori-ce dificultate, locatarul trebuie în asemenea cas, din momentul ce a primit congediul, să'l notifice celor-lalți proprietari cu somațiune, căci în lipsă d'a declara, într'un timp de 8 zile, că contestă congediul—acesta va fi valabil.

Cererea în validarea congediului.

Congediul nu este el acceptat? Există contestațiune asupra regularității sale? Părțile trebuie să atuncî să parvină înaintea tribunalului competent și acolo să presinte cererea lor în validitatea sa în nulitatea congediului dat.

Dacă proprietarul, de exemplu, s'ar teme de dificultăți în momentul eșirei, el ar putea să nu aștepte acest moment pentru a cita pe locatarul

său spre a face să se pronunțe de tribunal validitatea congediu'ui. De altă parte dacă locatarul găsește că congediul este neregulat sau dat peste termen, el nu trebuie să aștepte pentru a propune nulitatea, căci termenul odată împlinit, prin aceasta ar putea pune în încurcătură pe proprietarul său pe principalul locatar care ar voi să închirieze locurile la un altul: tăcerea sa ar putea fi privită sau ca o aprobațiune de congediū, sau ca un cuget de a vătămă. (Daloz, jurispr. gen. V. Louage).

Dacă în timpul contestațiunei asupra validității congediului, termenul expiră, judecătorii pot din oficiu, în interesul părților, și mai cu seamă spre a evita daunele interese, să prooroge contractul pe un termen

Efectele congediului. — Locatarul va părăsi locurile închiriate din ziua expirării congediului la amiază cel mai târziu; înainte de a se muta, trebuie să plătească chiriile datorite, să facă reparațiunile locative și să justifice plata imposibilităților. El va remite în urmă cheile proprietarului, având grije de a cere o chitanță sau de a opera această remisă înaintea martorilor. În cas de refuz din partea proprietarului de a accepta zisele chei, acestea vor putea fi oferite de corpul portărilor sau prin comisariatul de poliție.

Locatarul eșind poate ridica, cu toate ofertele proprietarului de a i le plăti, obiectele cari par a nu fi puse în unele locuri pentru a rămâne în perpetuitate și pot fi detașate fără degradațiune pentru imobil; dar el nu poate să strice zugrăvele cari le-ar fi executat, nici a scoate tapeturile cari le-ar fi așezat. El nu mai are dreptul de a ridica arborii ce i'a plantat, dar proprietarul trebuie să i țină socoteală de valoarea lor; cât despre plante, pomi și arbuști puși în pepinieră, fără convențiune contrarie, locatarul poate să le ridice. De alt-fel, dacă locatarul ridică construcțiunile, el nu poate să le ridice sau să le dărâme înainte de a fi consimțit — prin portărei, — proprietarul, după facultatea ce i acordă art. 494 codul civil. Prin acest articol proprietarul are alegere între a lor conservațiune, — mijlocind o indemnitate de plată locatarului, — sau mai bine reslabilind locurile în starea lor primitivă, — adică dărâmând acele construcțiuni.

Congediul dat la un locatar pentru o dată mai apropiată de cât aceea la care locațiunea trebuie să expire, după trebuința locurilor, nu e făcut nul

prin această eroare; el e valabil dar numai pentru această dată. De altă parte, dacă o eroare de dată s'a strecurat în congediul dat în timp util, de ex. pentru luna Ianuarie în loc de Octombrie, acest congediū poate fi declarat valabil. Dacă câte-va zile după epoca fixă pentru eșire, locatarul e lăsat în folosință, — n'ar putea să se prevaleze pentru a invoca — *reconducțiunea tacită* — efectele unui congediū regulat dat reputând fi distruse, de cât prin o convențiune scrisă. Să admitem că ziua când locatarul trebuie să părăsească locuința închiriată — a sosit, cum s'ar procede dacă acesta ar refuza să iasă, sau dacă chiriașul l'ar împiedica? E loc aci de a distinge: dacă congediul a fost pronunțat de judecată s'au convenit între părți; în cel d'antăi cas fie care din părți pot să facă, punând hotărîrea în stare de executare; în al doilea, dacă una din ele refuza de a se ține de promisiune, nu se poate constringe în virtutea acestei singure convențiuni, trebuie să recurgă la judecată, sau mai bine când judecătorul de pace este incompetent și să cere urgența, se poate soma înaintea președintelui tribunalului, care statuiază provisoriu prin o ordonanță.

Judecătorul, refuzând locatarul să iasă, va putea să ordone expulsarea sa și să permită chiar, în cas de refuz, de a face să se deschidă ușile și de a expulsa pe locatar — punându-i mobilele afară; dacă locatarul în acest moment nu plătește chiriile sosite și cheltuelile de executare, portărelul va urmări și sechestra mobilele sale cari ar putea fi vândute, — în spațiul și formele cerute de lege.

Acțiunile relative la congediū sunt de competența judecătorului de pace când locațiunea nu trece peste cifra de 300 lei pe an. În toate celelalte cazuri ele sunt de competența Tribunalului. De oare-ce în această materie se cere mai în tot-d'auna urgența, părțile pot, după cerere, să fie citate în cel mai scurt timp posibil.

Judecătorul de pace sau tribunalul competent este acela al domiciliului pîritului; fără a se preocupa de situațiunea lucrului închiriat.

C. Trandafirescu

Membri-Supleant la Trib. Olt

MIHAIL D. KORNÉ

DR. ÎN DREPT, ADVOCAT

S'a mutat din Str. Frumoasă No. 5, unde a stat până la 23 Aprilie, în CALEA DOROBANȚILOR No. 25.

INALTA CURTE DE CASAȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 9 Maiu 1895

Președenția d-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte

Alexandrina Vrăbiescu, tutoarea minorului său copil, cu Olga Stolojan, A. Stolojan, Gh. Constant, tutorele ad-hoc al minorilor Stolojan și N. Vrăbiescu.

Reserva. — Cotitatea disponibilă. — Cum se calculează rezerva și cotitatea disponibilă.

Donațiune. — Cum trebuie considerată averea dăruită erizilor fără dispensă de raport. — Dacă trebuie considerată ca avere existentă la moartea donatorului.

Reservă. — Masa succesorală. — Din ce avere se trage mai întâi rezerva. — Când se poate ataca, pentru complectarea rezervei, donațiunile nesupuse raportului.

Erezi rezervatari. — Dacă erezii rezervatari, cari au priimit de la defunct donațiuni între vii fără dispensă de raport, pot reține o parte din averea dăruită, ca achitare a rezervei ce li se cuvine individual, iar restul acelei averi să li impute asupra părții disponibile, cuvenită donatarilor nesuccesibili. — Ce consecințe ar avea asemenea operațiuni.

1) Stabilirea rezervei și a părții disponibile nu se operează pentru fie-care crede în parte, ci se evaluează mai întâi prin calcul întreaga avere a defunctului adică, atât acea considerată ca existentă la moartea sa, cât și acea dăruită la nesuccesibili, ori și la succesibili dispensați de raport, dupe care scăzându-se datoriele, se calculează apoi întreaga parte din averea netă, cuvenită tuturilor erizilor ca rezervă proporțional cu numărul lor, iar restul rămâne ca parte disponibilă.

2) Avera dăruită erizilor prin acte între vii, fără dispensă de raport, trebuie a se considera ca avere existentă la moartea donatorului, dacă acei erezi primesc succesiunea, căci în asemenea cas, trebuie să raporteze la masa succesorală toată averea ce li s'a dăruit și această avere intră în masa succesorală liberă de ori-ce sarcină ce donatarii ar fi creat asupra sa.

3) După formarea mesei succesorală, erezii rezervatari trebuie să își retragă rezerva mai întâi din averea existentă, adică atât din acea găsită la moartea lui decujus, cât și din aceea intrată în masa succesorală prin efectuarea raporturilor, și numai dacă nu li se va acoperi acea rezervă din menționata avere, proporțional cu numărul lor și cu întreaga avere succesorală, numai atunci, au dreptul să își completeze prin reducerea donațiunilor nesupuse raportului.

4) Erezi rezervatari, cărora li s'a făcut de către defunct donațiuni între vii, fără dispensă de raport, nu pot să rețină o parte din averea dăruită, ca achitare a rezervei ce li se cuvine individual, iar restul acelei averi să li impute asupra părții disponibile, cuvenită donatarilor nesuccesibili, căci consecințele unei asemenea operațiuni ar fi: I că acei erezi ar rămâne supuși să raporteze numai parte din averea dăruită lor, pe când deșii sunt obligați să o raporteze toată; II Ar fi ca acei erezi să rămână scutiți de a raporta cea-laltă parte de avere, fără ca donatorul să li fi dispensat de raport, și al III ar fi să se calculeze rezerva în parte pentru

fie-care crede, și să fie ast-fel posibil de a se mișora partea disponibilă a defunctului prin imputarea excedentului averei dăruită unor rezervatari, peste rezerva lor, asupra acelei părți disponibile, ceea ce este contra legei care prescrie calcularea rezervei asupra întregii averi succesorală, și care acordă defunctului, în interesul public, dreptul de a dispune de o parte din averea sa, în favoarea unor persoane nesupuse la raport, fie pentru afecțiunea sa și recunoștința ce are către ele, fie ca erezi, spre a li compensa prin surplus de avere, peste rezerva lor, pentru defecte naturale ce ar fi având, ori pentru a recompensa pe cei buni și a pedepsi pe cei răi, manifestând însă expres asemenea voință în actele de donațiune prin scutirea de raport a erizilor avantațiați excepțional.

Decisiunea No. 238/95. — Respins ca neintemeiat, recursul făcut de Alexandrina Iulian Vrăbiescu, tutoarea legală a minorului Romulus Vrăbiescu, contra decisiunii Curței de apel din București, secția II, cu No. 217/94. ¹⁾

S'a citit raportul făcut în cauză de d. consilier G. Liciu.

S'a ascultat: d. avocat M. Antonescu, din partea recurentei, în dezvoltarea motivului de casare, precum și d-nii avocați E. Stătescu și M. Korné, în combateri. Intimatul N. Vrăbiescu s'a referit la cele susținute de apărătorii celor-lalți intimați.

S'a ascultat d. procuror general G. Filitti, în concluziuni, fiind minor în cauză.

Curtea deliberând.

Asupra motivului I de casare, rămas în divergență.

«Curtea de apel a violat art. 801, 751, 763 și 850 c. c., a omis de a se pronunța asupra mijloacelor esențiale propuse de noi și a lăsat decisiunea nemotivată.

«Am cerut Curței prin concluziuni formale, să binevoiască a decide, că D-na Olga Stolojan, în calitate de moștenitoare rezervatară a defunctului Iulian Vrăbiescu, negăsind în dota sa rezerva ce li se cuvine, să fie obligată a își complectea rezerva din bunurile remase în succesiune la moartea defunctului și în cas de neajungere, să se reducă donațiunea moșiei Hangulești, făcută minorilor Stolojan, ca fiind cea mai nouă, iar nu să se ia suplimentul de rezervă din donațiunea făcută minorului Romulus Vrăbiescu, care este anterioară;

«Ceream cu alte cuvinte ca imputațiunea donațiunilor fără dispensă de raport, făcute fie-cărui rezervatar să se facă asupra rezervei individuale, iar nu asupra rezervei în masă, Curtea a decis din contra, ca donațiunile rezervatarilor să se impute asupra rezervei în masă și prin urmare d-na Stolojan să își îndeplinească rezerva mai întâi din donațiunea minorului Romulus

¹⁾ A se vedea această decisiune în numărul 12 al ziarului nostru din 19 Martie 1895.

Decisiunea ce publicăm azi este aceea dată asupra motivul rămas în divergență; vom publica și decisiunea prin care s'a respins cele-lalte motive de casare.

Vrăbiescu și apoi din o porțiune a bunurilor remase în succesiune la moartea lui Iulian Vrăbiescu, iar restul acestor bunuri să servească la executarea legatelor; ast-fel că donațiunea minorului Romulus Vrăbiescu este știrbită pentru împlinirea rezervei d-nei Stolojan, pe când legatele să execută și donațiunea posterioară în favoarea minorilor Stolojan rămâne neatinsă. Prin această soluțiune, Curtea a nesocotit art. 751 și 763 c. c., după cari donatori și legatari n'au dreptul să ceară raportul și prin urmare nici să profite de el. Curtea de apel a nesocotit și principiul irevocabilității donațiunilor (art. 801 c. c.), precum și regula după care se face reducere (art. 850 c. c.), când a decis că donațiunea făcută minorului Romulus Vrăbiescu, prin faptul acceptațiunii este desființată în praeteritum, e'iar față cu legatari și donatari, și când a dispensat de reducere pe legatari și pe minorii Stolojan a căror donațiune e mai nouă de cât aceea a minorului Romulus Vrăbiescu, căci donațiunile fără dispensă de raport se rescindează prin faptul acceptațiunii numai față cu comoștenitorii, iar față cu donatari și legatari, ele rămân tot irevocabil, căci ei n'au dreptul a cere raportul. Ast-fel ei făcând abstracțiune de raport în ceea ce privește pe donatari și legatari, reducere trebuie să se opereze conf. art. 850 c. c., iar nu să fie dispensați de reducere legatari și donatari posteriori în prejudiciul donatarului anterior.

«Din aceste împrejurări, decisiunea Curței de apel rămâne și nemotivată, căci ea nu se întemeiază de cât pe teoria raportului pe care o confundă cu aceea a imputațiunii donațiunilor făcute comoștenitorilor și omite a se pronunța asupra tutor mijloacelor esențiale invocate de noi prin care demonstrăm Curței că legatari și donatari n'au nici un drept asupra donațiunilor raportate de către comoștenitori și că principiul raportului nu' poate scuti de aplicațiunea regelui coprinsă în art. 850 asupra reducerei».

Considerând că din art. 849 rezultă, că stabilirea rezervei și a părții disponibile nu se operează pentru fie care erede în parte, ci se evaluează mai întâi prin calcul întreaga avere a defunctului, adică, *atât aceea considerată ca esistentă la moartea sa*, cât și aceea dăruită la nesuccesibil, ori și la succesibil dispensați de raport, după care scădându-se datoriile se calculează apoi întreaga parte din averea netă, cuvinită tuturor ereșilor, ca rezervă, proporțional cu numărul lor, iar restul rămâne ca parte disponibilă;

Considerând că averea dăruită ereșilor prin acte între vii, fără dispensă de raport, trebuie a se considera *ca avere esistentă la moartea donatorului*, dacă acei ereși primesc succesiunea, căci în asemenea cas, dânșii trebuie să raporteze la masa succesorală, după cum prescrie expres art. 738 și 751 c. c., *toată* averea ce li s'au dăruit, și aceea avere intră ast-fel în masa succesorală liberă de ori-ce sarcină ce donatari ar fi creat asupra ei, după cum se prevede aceasta expres prin art. 769 c. c., ceea ce însemnează că acele donațiuni să rescindează și să consideră ca și cum n'ar fi existat îndată ce menționați ereși rezervatari au primit succesiunea; Considerând că după formarea mesei succesorale,

ereșii rezervatari trebuie să și tragă rezerva mai întâi din averea existentă, adică atât din cea găsită la moartea lui decujus, cât și din cea intrată în masa succesorală prin efectuarea raporturilor și numai dacă nu li se va acoperi cea rezervă din menționata avere proporțional cu numărul lor și cu întreaga avere succesorală, atunci numai au dreptul să și o completeze *prin reducerea donațiunilor nesupuse raportului conf. art. 847 și 848 c. c.*;

Considerând că din combinarea dispozițiunilor prescise prin citatele texte de lege, rezultă că ereșii rezervatari, cărora li s'au făcut de către defunct donațiuni între vii, fără dispensă de raport, nu pot să rețină o parte din averea dăruită, ca achitare a rezervei ce li se cuvine individual, iar restul acelei averi să 'l impute asupra părții disponibile, cuvenite donatorilor nesuccesibili, căci consecințele unei asemenea operațiuni ar fi următoarele: 1) Că acei ereși ar rămânea supuși de a raporta numai parte din averea dăruită lor, pe când dênșii trebuia să o raporteze *toată*, conform dispozițiunii espres a art. 751; 2) Ar fi să rămână scutiți acei ereși de a raporta cea-laltă parte de avere, fără ca defunctul să fi prevăzut aceasta espres, prin actele de donațiune, sau acte subsevente, ceia-ce este iarăși contra dispozițiunii categorice a art. 846 c. c.; și 3) ar fi să se calculeze rezerva *în parte*, pentru fie-care erede, și să fie ast-fel posibil de a se micșora partea disponibilă a defunctului prin imputarea escedentului averei dăruită unor rezervatari, peste rezerva lor, asupra acelei părți disponibilă, ceia-ce este iarăși contra dispozițiunilor art. 841 și 849 codul civil, prin care se prescrie calcularea rezervei *asupra întregii averi succesorale* și se acordă defunctului, în interesul public, dreptul de a dispune de o parte din averea sa, în favoarea unor persoane nesupuse la raport, fie pentru afecțiunea sa recunoștința ce are către ele fie ca ereși, spre a 'i compensa prin surplus de avere, peste rezerva lor, pentru defectele naturale ce ar fi având, ori pentru a recompensa pe ereși cu bună conduită și a pedepsi ast-fel pe cei cu rea conduită, manifestând însă espres asemenea voință în actele de donațiune prin scutirea de raport a ereșilor avantațiași escepțional;

Considerând prin urmare că menționata operațiune este neadmisibilă, pe câtă vreme conduce la consecințe atât de contrarii textelor și spiritului legii.

Considerând că de și prin neadmiterea acestei operațiuni se poate întâmpla ca donațiunile ereșilor rezervatari, nedispensați de raport, să se desființeze pentru complectarea rezervei tuturor moștenitorilor, pe când donațiunile posterioare a nesuccesibililor, se mențin, când nu sunt supuse la reducere, pentru complectarea aceleași rezerve, totuși nici în această ipoteză nu se poate zice că în asemenea mod se violează principiul irevocabilității donațiunilor prescise de art. 801 c. c., căci nu prin faptul personal al donatorului, adică prin donațiunile posterioare, ce el a făcut, se revoacă sau se rezolvează menționatele donațiuni a rezervatarilor, ceia-ce ar fi contra menționatului principiu, a irevoaca-

bilității donațiilor între vii, ci prin faptul acceptațiunii succesiunii de către acei donatari rezervari, fapt, care sigur 'i obligă de a raporta întreaga avere ce li s'a dăruit (art. 738 și 751 c. c.) și a se considera donațiile lor desființate în *praeteritum*.

Considerând de asemenea, că de și prin neadmiterea aceleași operațiuni legatarii pot să reușească de a și apăra de reducere legatele lor, profitând ast-fel de averea ce ele conțin, totuși din această consecință nu se poate deduce că se violează prin asemenea mod de procedare, principiul prescripției de art. 763 c. c. care oprește pe legatari de a pretinde facerea raporturilor de către eređi, căci înțelesul acestui articol este numai ca legatarii să nu pretindă de a li se face plata legaturilor din averea raportată, iar nu acela de a fi opriți să separe contra reducerii legaturilor lor, până la concurența părții disponibile, drept de apărare, care li s'a trecut lor de către defuncți, prin actele de dăruire în virtutea art. 841, 847 și 849 c. c.;

Considerând apoi că dacă tot prin neadmiterea aceleași operațiuni, s'ar putea întâmpla ca unii eređi rezervari, să nu găsească avere pentru a și complecta rezerva lor, din cauza insolabilității coeredului lor donatori, nedispensat de raport, pe când legatarii solvabili s'ar menține legaturile lor, totuși din acest fapt de pagubă accidentală a eređilor nu se poate conchide la necesitatea aplicațiunii greșite a legii, ci numai la aceea a reformării ei, și aceasta cu atât mai mult, cu cât asemenea pagubă se poate întâmpla și în sistemul contrar, a admiterii menționatei operațiuni, dacă presupunem că nesolvabilitatea se co stată la donatarii posteriori supuși reducerii iar nu la eređii donatari, supuși raportului;

Considerând în fine că dacă se mai întâmplă prin efectuarea raporturilor de către eređii rezervari, că se desființează donațiile acestora, pe când acele posteriore făcute la nesuccesibili se mențin, din cauză că prin averea existentă și aceea raportată, se acoper rezervele tuturor rezervarilor, prin asemenea procedare nu se violează nici art. 850 c. c., căci acest articol nu și are aplicațiunea, de cât atunci, când este cas de reducerea donațiilor, prescriindu-se printr'insul de a se procede mai întâiu prin reducerea legaturilor și apoi a donațiilor între vii, în ordinea cronologică, cu începre de la cele mai recente și indicându-se treptat la cele mai veci, iar nu și atunci, când rezerva este acoperită, și nu mai este necesitate de reducerea donațiilor făcute la persoane nesupuse raportului;

Considerând că în specie fiind constatat, că există doi eređi rezervari a succesiunii rămasă de la defunctul Iulian Vrăbiescu, din care d-na Olga Stolojan a primit o donațiune fără scutire de raport, mai mică de cât rezerva, ce i se cuvine, iar minorul Vrăbiescu, a primit și densus o donațiune, tot fără scutire de raport, dar mult mai mare de cât partea sa de rezervă, cu drept cuvânt, Curtea de Apel, n'a primit cererea recurentei în sens ca minorul Vrăbiescu, să impute o parte din donațiune asupra rezervei sale și cealaltă parte să o impute asupra părții disponibile, iar d-na

Stolojan să și complecteze rezerva prin reducerea donațiunii posteriore făcute minorilor soșilor Stolojan, ci, după principiile mai sus expuse, bine a făcut de a obligat pe ambii eređi rezervari să raporteze toată averea, ce li s'a dăruit, și a apărat de reducere donațiunea minorilor soșilor Stolojan, fiind-că s'a complectat rezerva ambilor rezervari numai cu averea raportată și cu o parte din aceea găsită la moartea lui Iulian Vrăbiescu;

Că ast-fel, Curtea neviolând nici unul din textele de lege, coprinse în motivul de casare și necomițând nici o omisiune esențială, urmează că acest motiv trebuie a se respinge ca nefondat.

Pentru aceste motive, Curtea, de acord cu d. Procuror General, respinge recursul.

Audiența de la 24 Martie 1895

Președinția d-lui N. MANDREA, președinte

Petre Naum Petre cu Atina Maior Al. Mateescu, Elpida Maior D. Popescu, Maior D. Popescu, Eufrosina G. Nicolau, G. Nicolau și Theodor Dobrescu, tutore ad-hoc al interzisului Sterlan Naum Petre.

Art. 1198 din codul civil.—Dacă diferitele aplicațiuni enumerate în acest articol sunt limitative sau numai indicative.

Publicitatea audiențelor.—Înceerii preparatorii.—Dacă punerea în frontispiciul încheerilor preparatorii a formulei: *audiența din ziua..... zi în care s'a înfățișat procesul, este de ajuns pentru a arăta că acele încheeri au fost date în audiență publică.*

1) *În principiu dispozițiunile art. 1198 codul civil sunt generale și aplicabile în toate cazurile în care cine-va a fost în neputință nu numai materială, dar și morală, de a și procura o probă scrisă, așa că diferitele aplicațiuni enumerate în menționatul articol nu sunt limitative ci numai indicative.*

2) *Când încheerile preparatorii ale unei instanțe judecătorești poartă în frontispiciul cuvintele „audiența din ziua....“, și în care s'a înfățișat procesul, din aceasta rezultă că acele încheeri au fost date în audiență publică.*

Decisiunea No. 169/95. — Respins ca nefondat recursului făcut de Petre Naum Petre, contra decisiunii Curții de apel din Gal ți, secția I cu No. 128/94.¹⁾

S'a citit raportul făcut în cauză de d. consilier Gr. Buicliu.

S'a ascultat: d. avocat M. Korné, din partea recurenului, în desvoltarea motivelor de cassare, precum și d. Emil Vulpe, din partea intimaților, și d. Th. Dobrescu, din partea interzisului în combatere.

S'a ascultat d. procuror general G. Filitti în conclusiuni.

1) A se vedea această decisiune publicată în ziarul nostru No. 5 din 29 Ianuarie 1895. N. R.

Curtea deliberând

Asupra motivului de casare :

«Esces de putere, rea aplicare a art. 751 și 1198 c. c. și 1185 c. c. și nemotivare ;

«S'a cerut a se raporta două imobile pe care le-ași fi cumpărat în numele și pentru defunctul Naum Petru.

„Tribunalul mă obligă a raporta suma de 600 napoleoni, lucru ce nu s'a cerut și spre a ajunge a mă osândi admite martorii și presupțiunii, de și recunoaște că în drept defendorii în recurs reprezintă *obiasul* lui de *cujus* și precum de *cujus* nu era admis a proba cu scriptele sale și martorii, existența pretinsului mandat, nici succesorii săi nu o pot. Cu chipul acesta Curtea comite un esces de putere și violează art. 751 și 1198 c. civ.“

Având în vedere, decisiunea supusă recursului, din care rezultă că obiectul procesului dedus în judecata instanțelor de fond consistă pe de o parte în acțiunea făcută de recurentul Petre Naum Petru de a se împărți averea de succesiune rămasă pe urma defunctului său părinte între dânsul și cei-lalți comoștenitori, intimații de azi, iar pe de altă parte cererea comoștenitorilor d'a se condamna recurentul a raporta la masa succesorală două imobile și o sumă de 20.000 lei, ce datora succesiunii, și în fine cererea recurentului și a interzisului Sterian Naum Petru, reprezentat prin curatorul său, de a fi obligați cei-lalți comoștenitori, să raporteze și dânsii la masa succesorală averea mobilă și imobilă primită de la defunctul sub titlul de *dotă* ;

Având în vedere că, Curtea de apel prin decisiunea ce se atacă cu recurs a admis pe de o parte acțiunea pentru împărțire, cum și acțiunea pentru raport, obligând pe comoștenitoare a raporta dotele ce primise, iar pe de altă parte a obligat pe recurent a raporta și dânsul o sumă de 604 napoleoni, sumă ce constata Curtea că numitul ar fi primit-o de la defunctul său părinte pentru a cumpăra imobile, i se pretinde a raporta ;

Având în vedere că, Curtea de apel pentru a condamna pe recurent a raporta suma sus menționată s'a întemeiat pe lângă alte probe care coroborau între dânsese și pe proba testimonială ;

Considerând în principiu că dispozițiunea art. 1198 c. civ. este generală și aplicabilă în toate casurile în care cine-va a fost în neputință nu numai materială, dar și morală de ași procura o probă scrisă, așa că diferitele aplicațiuni enumerate în menționatul articol nu sunt limitative ci numai indicative ;

Considerând în specie că de și intimații ca erezi rezervari în acțiunea de raport intentată contra recurentului reprezintă persoana autorului lui comun, însă în ce privește drepturile și datoriile succesiunii, cum și aceea a împărțirii între dânsii neputând fi considerai de cât ca terții persoane față de recurent în asemenea condițiune după cum declară Curtea de apel, dânsii au fost în imposibilitate de ași procura probe scrise în a dovedi că tatăl lor a avansat pe recurent dându-i o sumă de bani spre a cumpăra imobilele al căror raport se cere ;

Considerând că într'adevăr intimații erau terții întru cât erau streini de relația dintre defunct și unul din rezervari ;

Că de altmintrelea în asemenea condiții imposibilitatea constatată în persoana acestora de ași procura o probă scrisă, este o cestiune de fapt, care putea fi stabilită în mod suveran de instanța de fond ; că fiind aceasta admis, cu drept cuvânt Curtea de apel a admis proba testimonială invocată de intimați, și din acest punct de vedere mijlocul invocat urmează a fi respins ca neintemeiat ;

Asupra motivului II :

„Violațiunea art. 118 pr. civ., toate încheerile Curței nu constată că s'au citit în ședința publică și nici încheierea tribunalului care admite martorii ;“

Considerând că după cum rezultă din lucrările aflate în dosarul Curței de apel, toate jurnalele preparatoriilor poartă în frontisiciu cuvintele *audiența din ziua în care s'a înfățișat procesul* ;“ din care rezultă că încheerile Curței au fost date în audiență publică ast-fel că cerințele art. 118 din pr. civ. sunt cu suficiență satisfăcute și din acest punct de vedere, și acest mijloc urmează a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive, în unire cu d. Procuror general, Curtea, respinge recursul.

CURTEA DE APEL DIN BUCURESCI, SECȚIA I

Președenția D-lui ADOLF CANTACUZINO, Prim-Președinte
Audiența de la 20 Maii 1895

M. M. Ștefănescu cu Ministerul de finanțe

Adopțiune.—Pensiune.—Dacă copiii adoptivi ai unui funcționar adoptiv, au dreptul la pensiune.

Copiii adoptivi, minori, ai funcționarului decedat, nu au dreptul la pensiunea tatălui lor adoptiv, ca și copiii legitimi.

Decisiunea No. 131/95.—Respins ca nefondat apelul făcut contra sentinței cu No. 549 din 1894, a tribunalului Ilfov secția II de către M. M. Ștefănescu prin procurator D. Nenișescu în proces cu Ministerul de finanțe.

S'a ascultat : d. D. Nenișescu, avocatul apelantului, M. M. Ștefănescu, în expunerea motivelor de apel și d. V. Maniu în combateri.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut de M. M. Ștefănescu contra sentinței cu No. 549 din 1894 a tribunalului Ilfov secția II-a prin care i s'a respins ca nefondată acțiunea intentată în contra Ministerului de finanțe ;

Ascultând pe părți în susținerile lor ;

Având în vedere că apelantele prin acțiunea sa respinsă de tribunal, tinde a se condamna Ministerul la plata sumei de lei 18441 cu dobânda legală de la 1874 Aprilie 19 și până la 28 Februarie 1894, care sumă reprezintă dreptul de pensină convenită tatălui său adoptiv Mihalache Ștefănescu încetat din viață la acea dată de 19 Aprilie 1874 și de care reclamantul nu a usat în timpul minorității sale ;

Având în vedere că o asimilare completă între fiii

adoptați și cei legitimi, nu e prevădută prin nici una din dispozițiile art. 312 și urm. c. c.;

Că singura facultate ce li se recunoaște de lege este dreptul de a purta numele adoptatorului și acela de a veni la moștenirea acestuia;

Că vocațiunea sa fiind supusă la diverse restricțiuni și dreptul său cu totul limitat și excepțional nu se poate interpreta în sens extensiv și pe cale de analogie;

Că prin cuvântul «moștenire» nu se poate înțelege și un drept atașat persoanei cum e acela de pensiuine acordat în virtutea unei legi cu totul excepțională;

Că acest drept ne fiind echivalentul exact al reținerilor lunare, ci mai mult o favoare sau ajutor acordat servitorilor statului după un lung și onest serviciu (art. 1 legea din 1868);

O asemenea favoare nu se poate întinde asupra altor persoane de cât numai acelea pe care le-a avut anumit în vedere legiuitorul;

Că dacă art. 12 din legea de la 1868 vorbește de copiii orfanii ai unui funcționar art. 9 anterior menționează și arată formal că e vorba de copiii minori născuți legitimi;

Că în fine dacă s'ar admite asemenea asimilare între adoptați și copiii legitimi, s'ar da loc la improvisări de familie în ultimul moment și la diverse traficuri în dauna tesaurului public.

Pentru acerte motive, redactate de d-l consilier I. Cercez și cele din sentința tribunalului, Curtea, respinge apelul.

(ss) A. Cantacuzino, I. Cercez, Ar. Eustațiu, T. T. Djurava, C. G. Dâmboviceanu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA II

Audiența de la 12 Octombrie 1894

Președenția D-lui I. STAMBULESCU, Judecător de sedință

M. M. Ștefănescu cu Ministerul de finanțe

SENTINȚA NO. 549

Pensiune.—Ce este dreptul la pensiuine. — Dacă acest drept este supus regulilor ordinare ale succesiunilor. Adopțiune.—Dacă dreptul la pensiuine este acordat și copiilor adoptivi ai funcționarului decedat.

Dreptul la pensiuine n'a fost și nu este supus, regulilor ordinare ale succesiunilor.

Acest drept este un drept politic, acordat de lege funcționarilor, văduvelor și copiilor lor minori, legitimi, nu și copiilor adoptivi.

Sentința No. 549/94.—Respinsă ca nefondată acțiunea intentată de M. M. Ștefănescu prin procurator D. I. Nenișescu contra Ministerului de Finanțe.

S'a ascultat: Dl. Nenișescu avocatul reclamantului M. M. Ștefănescu în susținerea acțiunii sale și Dl. V. Maniu avocatul Ministerului de finanțe în combateri.

Tribunalul

Asupra excepțiunii ridicată de reprezentatul Ministerului de Finanțe.

Considerând că alegațiunea invocată, nu e întemeiată pe nici un text de lege, de aceea urmează să fie respinsă.

Pentru aceste motive, respinge excepțiunea ridicată;

Având în vedere acțiunea intentată de M. M. Ștefănescu contra casei pensiunilor civile, reprezentată prin Ministerul de finanțe spre a fi condamnată să'i plătească suma de lei 18 441 cu dobânda de la 1874;

Având în vedere susținerilor părților și actele prezentate.

Având în vedere că, în fapt se constată, că Mihalache Ștefănescu, pensionar al Statului înscris la 1870, după legea din 1868, cu o pensiuine de lei 296 bani 29; adoptează la 1873 pe copilul Mihail (*reclamantul de azi*) atunci numai de cinci luni; și la nouă-spre-zece Aprilie 1874, încetează din viață adoptătorul; adoptatul în calitate de *fiu unic* al lui Mihalache Ștefănescu, reclamă de la stat, suma arătată mai sus, ca drept din această pensiuine cuvenită tatălui său adoptiv de care n'a usat în timpul minorității.

Considerând că reclamantul și întemeiază reclamațiunea sa în urma concluziunilor puse în instanță pe dreptul comun care asimiliază copiii adoptați cu aceleași drepturi la moștenirea adoptatorului ca și copiii legitimi născuți din căsătorie;

Considerând că legea pensiunilor este o lege specială;

Considerând că dreptul la pensiuine n'a fost și nu este supus regulilor ordinare ale succesiunilor;

Considerând că acest drept este un drept politic, acordat de lege, funcționarilor, văduvelor și copiilor lor minori legitimi, nu și copiilor adoptivi.

Considerând că această dispozițiune a fost consfințită atât prin legislațiunea anterioară, prin legea din 1868, sub care Mihalache Ștefănescu a fost regulat la pensie (art. 8) cât și prin legiuirile cele noi.

Că așa fiind reclamațiunea lui M. M. Ștefănescu nefiind fondată pe un text de lege urmează să i să respingă;

Pentru aceste motive redactate de Dl. Membru I. Stambulescu, Tribunalul, respinge ca nefondată acțiunea etc.

(ss) I. Stambulescu, C. C. Manu

BIBLIOGRAFIE

A apărut întâiul volum

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

de

PROCEDURA CIVILA

coprinzând

LEGEA JUDECATORIILOR DE PACE

ACȚIUNILE POSESORIE

ACȚIUNEA IN REVENDICARE

ACȚIUNEA de GRANIȚIUNE și HOTĂRNICII

EXPROPRIAREA PENTRU CAUSA DE UTILITATE PUBLICĂ

de

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Se află de vânzare la Tipografia d-lui Panaitescu, Pașagiul Carageorgevici și la librăria Alcalay.

Prețul 12 Lei